

Pligt at gjøre; et Andet er, hvad vi skulle sige. Med Hensyn til, hvad der er vor Pligt at gjøre, er jeg fuldstændig enig med det ærede Medlem for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning), saa enig, at jeg vil ganske tydeligt og ligefremt udtale her, at dersom der stod i § 6: „Fremdeles bliver at udrede den paa Kongeriget falvende Andeel af, hvad Regjeringen i Finantsaaret 1864—65 maatte blive foranlediget til at bruge,“ vilde jeg give mit Minde dertil. Ingen vil troe, at jeg ikke skulde mene, som de andre Herrer, at vi bør give indtil det Sidste, Kongeriget har, for at forsvare vor Ret. Men noget ganske Andet er, hvad vi skulle sige. Man siger, at vi ikke skulle hænge os i Formerne; men seer man da ikke, at man netop hænger sig i Former, naar man ængstelig søger at bevare en Form, som ikke er den rette? Spørgsmaalet er for det Første: Er den Form rigtig, som vi have brugt? Og skulde man finde, at den ikke er rigtig, saa bliver Spørgsmaalet: Kan det da være til Gavn for Landet alligevel at bruge den, eller vil det være til Skade for Landet? Det er hvad man har at undersøge. Hvad det Første angaaer, om det er ret at skrive saaledes, at „fremdeles bliver at udrede den paa Kongeriget falvende Andeel af det Beløb, hvormed de for det hele Monarki fælles Udgifter maatte overstige de for Monarkiet fælles Indtægter“, da kan jeg ikke forstaae, at det kan være rigtigt; thi saaledes som jeg tillod mig at sige i forrige Møde, det Omraade, som vor Fællesforfatning har, maa ogsaa gjælde for de Fællesudgifter og de Fællesindtægter, som ligge under den. Nu have vi ikke mere Fællesforfatningen af 2den Oktober 1855, saavidt jeg veed, men derimod Fællesforfatningen af 18de November 1863. Dersom det skulde være saa, at man mener, at Fællesforfatningen af 2den Oktober 1855 ikke er ophævet, saa vil jeg svare dertil, at saa forstaaer jeg ikke, hvorledes de to Forfatninger kunne bestaae ved Siden af hinanden, saa maa man først vise mig dette. Man kan udføre dette videre, idet den anden Side at see Sagen fra er denne. Naar vi her bevillige de Summer, naar § 6 altsaa er færdig herfra, og der da kommer en Repræsentation,

sammensat paa Basis af Forfatningsloven af 18de Novbr. 1863, saa har den ikke konstitutionel Ret til at bruge de Penge, thi de ere bevilgede til et Komplex, hvorover den ikke har Raadighed, nemlig til hele Monarkiet, medens den nævnte Repræsentation kun har Indflydelse med Hensyn til Danmark og Slesvig. Det forekommer mig altsaa at være temmelig klart, at det ikke kan siges at være det Rigtige. Nu svarede baade igaar og idag den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning), at vi ikke her skulde hænge os i Former, ikke tage Hensyn til Forfatninger, ikke bryde os om, hvad der staaer paa Papiret; naar Landet er i Fare, skal man gjøre det, som det staaer i vor Magt at gjøre for at frelse Landet. Det er ganske vist, og jeg har igjennem en Række af Aar forsvaret Richelieus og Robièrs Ord: „salus reipublicæ suprema lex esto“, det er: „lad Statens Frelse være den øverste Lov“. Men for at jeg kan gaae ind derpaa, maa man vise mig, at vi kunne vinde det Allermindste ved at beholde denne Udtalelse fra de tidligere Finantslove ogsaa i denne. Hvad kan man dog troe at kunne vinde derved? Ja, kan man bevise, at man kan vinde Noget, skal jeg erklære, at jeg har taget feil; det skulde være mig kjært, om man kunde bevise det, men jeg troer ikke, at man vil være istand dertil. Hvad tilsigter man at vinde derved? Man vil svare: at vi vise aldrig nogensinde at have opgivet at tage Monarkiet som en Heelhed, at have tænkt paa en Fællesstat, en Heelstat eller hvad man vil kalde det, men at vi selv under disse Forhold have forsøgt at blive deelagtige i hele Monarkiets Udgifter, og altsaa have vor Regres til den Landsdeel, som ikke deeltog deri. Men hvad kan det nytte at sige det samtidsigt med, at vi have i fuld Kraft og Gylbigheid Forfatningen af 18de Novbr. 1863. Ja, gif man hen og ophævede Forfatningen af 1863, da kunde jeg forstaae, at man kunde troe at vinde Noget ved en slig Lovbestemmelse, men saalænge den bestaaer, og jeg haaber, at den skal bestaae bestandig, trods hvad der maaskee er sleet idag, og trods de Ord, som den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds udtalte igaar, idet han yttrede, at „Regjeringen var kommen til os og havde sagt,